

ADOLF HITLER

PŘÍBĚH OUTSIDERA

IVAN KAZIMOUR

ADOLF HITLER

Příběh outsidera

1889 – 1945

Ivan Kazimour

Věnováno památce židovských sester Laury a
Elzy Schimkových, které přežily pobyt
v koncentračních táborech a které jsem měl
velmi rád.

*S jistotou náměsíčníka se ubírám po cestě,
kterou mi vydláždila Prozřetelnost.*

Adolf Hitler, 14. března 1936

Také jste si někdy položili otázku, jak je možné že se syn alkoholika z malé rakouské vesnice, hoch pouze se základním vzděláním, zřejmě trochu poznamenaný příbuzenským vztahem prarodičů, trpící určitými úchylkami stal Vůdcem Německa s ambicemi vojensky opanovat minimálně celou Evropu? Tato knížka se snaží přiblížit čtenářům životní příběh tohoto válečného zločince.

Je potřeba připomínat si hrdiny dějin, ale nikdy se nesmí zapomenout na podobné zrůdy, jakou byl Adolf Hitler, a na cesty, kterými se dostali k moci!

ZROZENÍ ZLA

Adolf Hitler se narodil 20. dubna 1889 v Braunau am Inn v Rakousku, ležícím na řece Inn necelých 60 km severně od Salzburgu a 110 km východně od Mnichova těsně u bavorských hranic.

Jeho matka se jmenovala Klara Hitlerová, za svobodna Pözllová. Pocházela ze sedlácké rodiny a byla praneteří svého manžela! V době, kdy byl počat Adolf pracovala ve Vídni jako služka v domě Rothschildů. To samozřejmě vyvolávalo určité dohady a pochyby o Adolfově původu. Pokud by byl Adolfovým otcem někdo z této rodiny zvýšilo by to sice Adolfovu společenskou prestiž, ale učinilo by to z něj čtvrtinového Žida

Adolfova matka byla všeobecně známá jako velmi svědomitá a pracovitá, příkladná hospodyně a svou přehnanou čistotností a pořádkumilovností, kterou vyžadovala i od svých dětí. Byla také známá jako velmi zbožná katolička. S Adolfem měla velmi pěkný vztah, čemuž napomohlo i to, že před jeho narozením přišla o své dvě děti a sám Adolf měl velmi chatrné zdraví. Adolf se jí velmi brzy naučil ovládat, a to buď strachem, že by mohla ztratit jeho lásku, nebo strachem, že by se mohl stát stejným jako byl jeho otec.

Svou matku ale Adolf Hitler nezřízeně miloval. Mnozí psychiatři jsou přesvědčeni, a je to velmi pravděpodobné, že šlo o oidipovský komplex. Rozuměla jeho uměleckým tužbám a plně ho v nich podporovala. Když Hitlerův otec zemřel, nestálo již snu o jeho kariéře umělce nic v cestě. Finančně podporován matkou se dospívající Hitler bezcílně toulal po Linci a snil. Jak sám později přiznal, bylo to období šťastného nicnedělání. Přestože jeho prospěch na střední škole byl velmi špatný, byl v tu dobu vášnivým čtenářem knih, zvláště o historii a mytologii Německa. Vzhledem k jeho další kariéře je pozoruhodné, že se Hitler nikdy nevyučil žádnému řemeslu ani nedokončil žádnou střední školu, jeho nejvyšším vzděláním byla základní škola!

Adolfův otec Alois Hitler, vlastním jménem Schicklgruber, se narodil jako nemanželské dítě Marie Anny Schickelgruberové a mlynářského pomocníka Johanna Georg Hiedlera, jehož otcovství je však zpochybňováno. V roce 1876 si ale Alois změnil své příjmení na Hitler, což byla zkomolenina jména Hiedler. Pracoval jako celní inspektor.

Byl o 23 let starší než jeho manželka. Klara Pözllová pracovala původně jako služka Aloisovy první ženy a byla až třetí ženou Aloise Hitlera a jak bylo uvedeno výše byla jeho praneteří. Proto si Hitlerovi rodiče museli vyžádat pro povolení k sňatku církevní dispens. Hitlerův pradědeček z matčiny strany se jmenoval Johann von Nepomuk Hüttler.

Mladý Adolf svého otce opravdu nenáviděl. Jeho otec byl těžký alkoholik a často míval náhlé výbuchy hněvu kdy rodinu mlátil hlava nehlava a Adolf si denně vysloužil pořádný výprask. Jak sám říkal otec

neměl rád, ale o to více se ho bál. Kvůli němu Hitler měl po většinu života odpor k alkoholu a nesporně to ovlivnilo jeho vztah k lidem. Výjimkami bylo jeho „pivní“ období ve 20. letech a pak krátké období konzumace destilátů po bitvě u Stalingradu. Alois Hitler zemřel 3. ledna 1903 na srdeční infarkt (*nebo mozkovou mrtvici*), a to příznačně v hospodě nad lahví alkoholu. Pro Adolfa se jeho otec nikdy nestal vzorem silné mužské postavy, kterou chlapec potřeboval a hledal celý život. Ochota podřídit se vedení silných mužů se později u něj nejsilněji projevila během jeho života v armádě, kde dobrovolně zůstal i po skončení války a nechtě ji opustit. Jako u většiny psychopatů se požadavky na kvalitu vůdčí osobnosti s věkem zvyšovaly, v dospělosti se dokázal podřídit pouze dokonalé osobnosti bez jediné vady. Tu celý život hledal, a nakonec vždy dospěl k přesvědčení, že je jí pouze on sám. Ze světových osobností se nebál ani Stalina ani Churchilla, jediného svého konkurenta viděl ve F. D. Rooseveltovi.

Adolf Hitler se narodil jako čtvrté dítě z pěti. Všichni jeho sourozenci zemřeli ještě v dětském věku, až na nejmladší sestru Paulu (1896–1960), která Hitlera přežila o patnáct let. Když bylo Adolfovi pět let narodil se mu mladší bratr, který si přirozeně vyžadoval svůj díl mateřské lásky, což Adolf velmi špatně snášel. Velké trauma mu způsobovalo, že se opakovaně stával svědkem pohlavního styku svých

rodičů. Nenáviděl otce za brutální útok na matku a zároveň byl pobouřen z toho, jak se matka vždy dobrovolně poddala otci, což považoval i jako zradu její mateřské lásky. To silně a na celý život poznamenalo jeho vztah k ženám.

Rodina penzionovaného státního úředníka Aloise Hitlera se často stěhovala z místa na místo. V r. 1892 se stěhovala do Pasova, v r. 1894 byl jeho otec přeložen do Lince a v únoru 1895 koupil Alois Hitler dům na pozemku o rozloze 3,6 hektaru v Hafeldu u Lambachu, přibližně 50 kilometrů jihozápadně od Lince. Farma se jmenovala Rauscher Gut. Svou rodinu v dubnu přesídlil na statek a po 40 letech v celní službě odešel 25. června 1895 ve věku 58 let do penze. Farmaření mu připadalo obtížné.

Od 1. května 1895 zahájil Adolf školní docházku v obecní škole ve Fischlhamu. Navštěvoval nejméně pět základních škol. Nedělalo mu problém sžívat se s novým kolektivem a často se rychle stával tím, okolo koho se děti shromažďovaly, jakýmsi přirozeným vůdcem party, nebo dokonce celé třídy.

Na všech vysvědčeních z prvních pěti let školní docházky, která se podařilo nalézt byl téměř vždy ve všech předmětech hodnocen jako „výborný“. V době, kdy navštěvoval školu v benediktýnském klášteře v Lanbachu, zpíval ve sboru a chtěl se stát knězem.

V jeho jedenácti letech věku ale náhle došlo k obratu o 180 stupňů. Téměř ve všech předmětech propadal, musel opakovat jeden ročník. Protože 2. února 1900 zemřel na spalničky nejmladší Hitlerův bratr Edmund, považuje se tato smutná událost za spouštěč změn v Adolfově psychice. Vzbudila jeho obavy ze smrti, ale zároveň

posílila jeho přesvědčení, že on je jakýmsi „*vyvoleným*“ a pod Boží ochranou. Podvědomě se však obával, že bratrova smrt byla způsobena na základě jeho dřívějších tužeb, kdy žárlil na matčinu pozornost, kterou malému nemocnému bratrovi věnovala.

Z pozdějších vysvědčení je patrné, že dobře prospíval pouze v kreslení a tělocviku. V ostatních předmětech – matematice, jazycích nebo dějepise se známky pohybovaly mezi „*dostatečnou*“ a „*nedostatečnou*“. To se samozřejmě nelíbilo jeho prchlivému otci a způsobovalo neustálý boj mezi nimi dvěma, jak popisuje v Mein Kampfu. Nebyl však odhodlán k otevřené revoltě a věřil, že pasivní rezistencí dosáhne otcova souhlasu s jeho uměleckou dráhou. To vše se silně projevilo na jeho psychice a budoucích životních postojích.

Adolfův prospěch na střední škole v Linci se značně zhoršil, a nakonec střední školu nedokončil. Pouze v dějepise a výtvarné výchově měl výborný prospěch. Byl sice poměrně nadaný, nedokázal však systematicky pracovat a dodržovat kázeň.

I v dalších školách, které navštěvoval si vždy znepřátelil učitele i spolužáky, jejichž vůdcem se chtěl stát. Všichni si mysleli, že je líný, nespolupracující a výtržník. Veliký vliv na něj a na formování prvních Hitlerových nacionalistických názorů měl jeho učitel dějepisu na reálném gymnasiu v Linci Leopold Pötsch. (učil také Adolfa Eichmanna) Hitler vzpomínal: „*S láskyplným dojetím vzpomínám na starého profesora, který nás v zápalu svých výkladů nechal zapomenout na přítomnost, fascinoval nás minulostí a od noci času oddělil vyprahlé události, aby se změnil ve skutečný život. Poslouchali jsme ho mnohokrát s tím nejintenzivnějším nadšením a jindy hluboce zarmoucení nebo dojatí*“. V té

době se Adolf připojil ke skupině německých nacionalistických studentů, kteří pohrdali autoritou Rakousko-Uherska. Ani to nepřispělo ke zlepšení vztahů s otcem, který byl výrazně protiněmeckého smýšlení. V té době se také upnuly ambice Adolfa Hitlera k výtvarnému umění, ale jeho despotický otec to údajně nechtěl připustit, protože plánoval pro syna kariéru státního úředníka. Jeho bratr Alois ale v roce 1930 uvedl, že jejich otec nic nenamítal proti tomu, aby se Adolf stal umělcem, ale pouze žádal, aby se dobře učil ve škole.

3. ledna 1903 zemřel v Leondingu otec Alois Hitler a Kláře tak zůstal pouze státní důchod. Proдалa dům v Leondingu a přestěhovala se s mladým Adolfem a Paulou do bytu v Linci, kde žili skromně.

V prosinci 1905 se v linecké Opeře Adolf seznámil s Augustem Kubiczekem, hochem českého původu, kterému se říkalo Gustl. Spojovala je jejich vášeň pro hudbu, a především pro hudbu Richarda Wagnera. V pozdějších letech Hitler označil Kubiczeka za „*jediného Čecha, který má právo být přítelem Vůdce*.“ Gustl byl prvorozeným synem lineckého čalouníka Michaela a jeho manželky Marie Bláhové, která pocházela z Rožmberka nad Vltavou. Chtěl se stát hudebníkem. Byl o devět měsíců starší než Hitler, byl dobrosrdečný, poddajný ale měl slabou vůli. Naproti tomu Adolf byl od dětství povýšenecký s jasnými rysy přirozeného vůdce. Gustl u Adolfa obdivoval jeho schopnost vlastního názoru a schopnost formulovat myšlenky.

Na jaře 1906 se Adolf ve svých 17 letech vydal za matčiny peníze poprvé do Vídně, kde pobyl více než 14 dní. Byl nadšen velkolepostí budov, návštěvami divadel, především skvělým provedením

Wagnerových oper ve Dvorní opeře, tehdy k.k. Hof-Operntheater. Rozhodl se studovat vídeňskou Akademii výtvarných umění. Přesvědčil matku, žijící tehdy v Urfahru na severním předměstí Lince, aby mu návrat do Vídně a studium na AVV dovolila. V té době již jeho matka trpěla rakovinou prsu a chodil ji ošetřovat židovský lékař Dr. Bloch. Adolf se o matku vzorně staral a sám velmi trpěl při jejích značných bolestech. Finančně mu v té době značně pomohla „*teta Hani*“, matčina sestra Johana, která mu poskytla půjčku 924 Kč, což byl zhruba roční plat mladého advokáta nebo učitele.

Hitlerova matka zemřela 21. prosince 1907 ve věku 47 let na rakovinu prsu. Pohřeb se konal na Štědrý den. Hitler byl smrtí své milované matky velmi zdrcen. Po této tragické události odjel osmnáctiletý Hitler v únoru 1908 do Vídně. Opět upadl do svého zvyku zahálčivosti a lelkování. 18. února vyzval svého přítele Augusta (Gustlu) Kubiczka, aby za ním přijel do Vídně a tam se věnoval hudbě. Po čtyřech dnech Gustl přijel. Bydleli spolu v pronajatém pokoji u Češky paní Zakreysové ve druhém patře jejího domu na Stumpergaße 31. Hitler po matce dostával sirotčí důchod ve výši 25 Kč měsíčně. Dědictví po matce bylo rozděleno mezi něj a sestru Paulu. Peníze mu musely stačit na roční pobyt ve Vídni.

Poprvé se tehdy pokusil dostat na zdejší Akademii výtvarných umění. Při přijímacích zkouškách bylo prvním úkolem namalovat obraz znázorňující vyhnání z ráje, tedy situaci, která odpovídala jeho životní situaci, kdy se musel začít starat sám o sebe. Byl si téměř jist, že bude přijat, ale když mu přijímací komise oznámila, že je bez talentu, a tudíž nepřijat, tak se nervově zhroutil. Mladému a velmi

ambicióznímu uchazeči doporučil rektor a známý malíř válečných scén a portrétů a člen komise, která nedoporučila Hitlera ke studiu Sigmund L'Allemand studium architektury, které by se Hitlerovi také zamlouvalo, ovšem k přijetí mu chyběla potřebná maturita. Občas také sníval o kariéře hudebního skladatele, neboť byl sám velkým obdivovatelem Richarda Wagnera.

Ve Vídni poznal Hitler svou první, ovšem platonickou lásku, kterou byla židovská dívka Stefanie. Hitler jí však nikdy nevyjevil své city, místo toho o ní psal srdceryvné básně, jejichž přednes jeho mladý přítel August Kubizek, musel přetrpět.

Kubiczek byl přijat na vídeňskou konzervatoř, pronajal si klavír a začal studovat hudbu. Hitler byl v té době ve velmi špatném psychickém stavu, a to jak pro nepřijetí na Akademii, tak i proto, že vůbec nevěděl, jak má dál pokračovat v životě. Nebyl ale ochoten pro svou možnou vytouženou kariéru výtvarníka cokoliv udělat. Vymýšlel naprosto nereálné životní cesty, jako např. že napíše operu. Zřejmě to bylo způsobeno jeho okouzlením Wagnerem. Obdobně se upínal i k nereálným architektonickým snům a představám.

Jak je dobře známo, jeho obrovskou vášní byla hudba. Tedy německá hudba, jinou neuznával. Kromě Wagnera, kterého miloval fanaticky, rád poslouchal i hudbu Beethovena, Brucknera, Liszta, a Brahmse. Uznával i operety Johanna Strausse a Franze Lehára. S Gustlem chodívali skoro každý večer do opery na místa k stání, jedno stálo dvě koruny.

Kubiczek vzpomínal, že Hitler nesnášel, když si Gustl přivedl domů nějakou dívku, kterou tam učil hře na klavír. Kubiczek byl

přesvědčen, že Hitler trpí misogynií, tedy chorobnou nenávisť a pohrdáním k ženám. Nepamatoval se, že by se Hitler někdy stýkal s nějakou ženou. Nikdy se nepodařilo prokázat, že by do svého odchodu z Vídně, kdy mu bylo 24 let, měl zkušenosti s pohlavním stykem. Později Hitler vykresloval svou představu ideální ženy jako „roztomilé, bláhové stvořeníčko k pomilování – něžnou, sladkou, hloupoučkou“. Znáám je jeho výrok, že žena „se spíš podřídí silnému muži, než by ovládala slabocha“. To zřejmě představovalo jeho kompenzační projekci vlastních sexuálních komplexů. Biologicky Hitlerovi nic nebránilo v pohlavním styku, i když měl pouze jedno varle. Problém byl tedy v hlavě. Hrozil se homosexuality, zdržoval se masturbace a prostitute ho děsila ale také fascinovala. Hrůzu měl z pohlavních nemocí.

Na začátku července 1908 složil Gustl zkoušky na konzervatoři a vrátil se do Lince, kde měl až do podzimu zůstat u rodičů. Bylo to sice očekávané loučení, ale alespoň Gustl neočekával, že to bude na tak dlouhou dobu. Studia hudby dokončil v roce 1912 a získal místo vedoucího orchestru ve slovinském Mariboru. Po 1. světové válce se stal úředníkem magistrátu v hornorakouském městě Eferdingu a hudba se stala pouze jeho koníčkem. S Hitlerem se opět setkali až při anšlusu v roce 1938, tehdy ale již Kubiczek Hitlerovi velmi uctivě vykal.

Hitler se 18. listopadu 1908 přihlásil na adrese Felbestraße 22, v pokoji č. 16, nedaleko západního nádraží. V polovině srpna 1909 došly Hitlerovi úspory a byl nucen se přestěhovat do skromnějšího bytu v nedaleké Sechshauserstraße 58. Odtamtud ale odešel již 16. září

1909 a žil v naprosté chudobě. Přespával v jedné levné kavárně v Kaiserstraße, v listopadu zřejmě krátce bydlel v Simon-Denk-Gasse 11. U Hitlera se naplno rozvinul obranný mechanismus zvaný projekce což je jev popsáný Sigmundem Freudem jako obranný mechanismus ega spočívající v popírání podvědomých, a to jak pozitivních, tak i negativních impulzů a charakteristik u sebe sama, a naopak přepisování jich jiným. Svě osobní problémy a rozpory přeměroval do vnějšího světa, kde v jeho případě na sebe vzaly podobu rasových a nacionálních konfliktů

Před Vánocemi 1909 klesl snad úplně nejnižší, když využil služeb nedávno otevřeného útulku pro bezdomovce v Meidlingu nedaleko Schönbrunnu. Byla to pouze noclehárna, kde bylo možné se umýt, osprchovat, odvěšvit, najíst se polévky s chlebem a pouze přespát. Přes den se klienti o sebe museli postarat sami. Hitler „brigádníčil“ při odklizení sněhu. Marně se snažil uchytit jako nosič zavazadel na *Západním nádraží*. Od tety Johanny Pözllové si vyprosil 50 korun, za které si koupil převlečnick a malířské potřeby. V té době se seznámil s příležitostným dělníkem Reinholdem Hanischem, když oba bydleli v mužské ubytovně v Meldemannstraße 27 ve vídeňském okrese Brigittenau. Oba se dohodli na společném podnikání. Hitler bude malovat obrazy a Hanisch je bude prodávat.

Hitler se tehdy nastěhoval do malé místnůstky, za kterou platil 50 haléřů za noc. Přes den ji musel opustit, ale mohl si ji podržet téměř natrvalo. Hitler denně namaloval v průměru jeden obrázek, který Hanisch prodával za 5 korun. S Hanischem se časem ve zlém rozešel, v mužském domově ale zůstal.

V letech 1909 až 1910 pociťoval největší ponížení v životě, když byl nucen sestoupit mezi proletariát. Přesto to u něj nevyvolalo sympatie k myšlenkám dělnického hnutí. Právě naopak. Sociální demokracii na jedné straně nenáviděl, na straně druhé se jí bál. Teprve za pobytu ve Vídni si uvědomil, že „Židé nejsou jakýmsi Němci zvláštního náboženství, ale samostatný národ“. A Židy si spojoval se sociální demokracií, v jeho očích byli její vedoucí silou. Pravděpodobně během pobytu ve Vídni se z Hitlera stal „maniakální a zarytý antisemita“, jak jej charakterizoval Ian Kershaw.

S největší pravděpodobností byl ovlivněn rasistickým časopisem *Ostara* (*Ostara* byla germánská bohyně jara), který založil bývalý cisterciácký mnich Adolf Lanz, který si nechal říkat Jörg Lanz von Liebefels (z milující či milované skály). Lenz byl posedlý představou o manichejském zápase (manicheismus bylo *Náboženství Světla* uznávající pouze bipolární vnímání světa) s určitým homosexuálním zabarvením mezi tvořivou a hrdinskou plavou rasou a loupeživými tmavými bestii, které vedl zvířecí pud k touze po plavých ženách a jejichž zvířeckost ničí lidstvo a jeho kulturu.

Připisoval Židům rozkladný vliv na jakoukoliv jejich činnost – politiku, tisk i kulturu – a to vše podle něj přispívalo k ničení německého národního cítění. V r.1910 žilo ve Vídni 175 318 Židů, což bylo 8,6 % obyvatel. Nadprůměrně vysoké zastoupení měli Židé ve svobodných povoláních, ve vědeckém životě, sdělovacích prostředcích, v umění a v obchodu a ve finančnictví. Žila tam však i početná vrstva chudých Židů – stejně jako v mnoha východoevropských městech. Poslední 3 roky svého pobytu ve Vídni

trávil Hitler v chudinské čtvrti Brigittenau, kde Židé tvořili dokonce 17 % obyvatel. Hitlerovi toto „*babylonské změnění ras*“ připadalo jako „*ztělesnění hanobení rasy – blutchandé*“.

V roce 1911 zemřela ve dolnorakouském Waldviertelu Adolfova teta Johana, sestra jeho matky z jejíž celoživotních úspor čerpal vydatnou finanční podporu. Po její smrti rodinné svazky na mnoho let silně ochably.

Na jaře 1913 se rozhodl opustit Vídeň, podle jeho slov zkažené město plné marxistů, Židů a Slovanů, a přestěhovat se do vysněného bavorského Mnichova. Do Vídně už se nechtěl nikdy v životě vrátit. Zároveň svůj odchod argumentoval tím, že se chce vyhnout službě v rakouské armádě. V roce 1909 se nedostavil k odvodu a na jaře po 21. narozeninách měl odejít na vojnu. Z jeho dalšího života je zřejmé, že mu nevadila vojenská služba jako taková, ale to, že měl sloužit v armádě státu, který mu byl „*z duše protivný*“. S odchodem musel počkat na 20. duben 1913, kdy mu bylo 24 let a vznikl mu nárok na Vyplacení dědictví po otci. Jednalo se o částku 652 korun, která však byla zvýšená o úroky a činila 819 korun 98 haléřů.

Asi by bylo dobré vysvětlit o jakou se fakticky jednalo částku. V Praze (a podobně ve Vídni) se v té době platilo za 1 vejce 4 až 6 haléřů, 1 kg brambor stál 5 hal., 1 litr vína 60 až 80 hal., půllitr piva 12 až 26 hal., 1 kg másla něco přes dvě koruny. V restauraci stála dršťková polévka 10 hal., oběd od 40 do 70 hal. Dělník si denně vydělával 3 K, zedník 3,60 až 4 K, omítkář 6 až 6,50 K, kovářský mistr 90 K měsíčně, kancelista 90 K měsíčně, hospodářský správce 150 K měsíčně.

24. května 1913 opustil Rakousko a vydal se do Mnichova. Když se stal později Hitler známým uváděl, ve snaze zamlžit svou minulost, jako rok odchodu 1912. Uváděl také důvody, které ho vedly k tomu opustit své rodné Rakousko a žít v Německu. Byl to prý zásadní odpor k habsburské monarchii kvůli její proslovanské police, znevýhodňující německé obyvatelstvo, sílící nenávisť k „*cizorodé směsici národů*“, které „*rozleptávaly německou kulturu ve Vídni*“, dále přesvědčení, že čas Rakousko-Uherska vypršel, ale jeho konec ještě nepřichází a konečně spalující touhu po odchodu do Německa, kam ho táhly „*jeho tajné tužby u dětství i tajná láska*“.

Od první chvíle byl Mnichovem nadšen, i když i zde se opakovala jeho chudinská anabáze. Studovat se zde ale ani nepokusil.

Mnichov v té době patřil spolu s Paříží, Vídní a Berlínem k hlavním kulturním městům Evropy. Hitlera přitahovalo centrum mnichovských umělců a bohému Schwabing. V roce 1840 byla ve Schwabingu postavena hlavní budova Mnichovské univerzity a v roce 1885 sem přesídlila Akademie výtvarných umění v Mnichově. Tím se Schwabing stal centrem bavorského intelektuálního a uměleckého života, k němuž patřil např. básnický kroužek *Die Krokodile* a později výtvarná skupina *Der Blaue Reiter*. Působili zde Gottfried Keller, Gustav Meyrink, Christian Morgenstern, Rainer Maria Rilke, Frank Wedekind, Lovis Corinth, Hugo Ball, Paul Klee, Georg Hirth a dokonce tam nedlouho před Hitlerem pobýval i Vladimír Iljič Lenin. Ve Schwabingu vycházel od roku 1896 satirický časopis *Simplicissimus*, který se zaměřoval na politiku vilémovské éry, buržoazní morálku apod. Na Türkenstraße vznikl stejnojmenný kabaret.

Avantgarda se setkávala především v kavárně *Café Stefanie* na Amalienstraße, kam také občas chodíval. Hitler do Mnichova přijel v naději, že tam jednoho dne prorazí jako architekt.

Když do Mnichova 25. května dorazil, našel si pokoj pronajímáný rodinou krejčího Josefa Poppa ve třetím patře domu na Schleßheimstraße 34 na okraji Schwabingu. Do poloviny února 1914 tam s ním bydlel Rudolf Häusler, se kterým přijel. Hitler se začal velmi rychle věnovat malování, většinou kopíroval z pohlednic vyhledávané turistické zajímavosti, jako kostel sv. Kajetána, kostel sv. Jana Nepomuckého, pivovar Hofbräuhaus, nebo Mincovnu a jiné. Obrazy pak sám prodával po výčepech, pivnicích a kavárnách. Jak sám uváděl, ročně si tak přišel na tisíc dvě stě marek.

Jeho bytná paní Poppová uváděla, že Hitler žil samotářským životem, domů si nevodil žádné návštěvy. Přes den maloval, večer si četl. Jak sám říkal zabýval se „*studiem aktuálního politického dění*“, zejména zahraniční politikou. Četl teoretickou literaturu o marxismu a zkoumal vztah marxismu k Židům. Knihy si půjčoval v Bavorské státní knihovně, ležící na nedaleké Ludwigstraße 16. Knihy ale nečetl proto, aby si rozšířil své obzory a poučil se, ale aby si utvrdil své již dříve vytvořené názory a představy. Často navštěvoval kavárny, kde byl zdarma k dispozici denní tisk, rád se zúčastňoval kavárenských a pivnicových „*diskusí*“. Sám napsal: „*V letech 1913 a 1914 jsem se poprvé ocital v rozličných kruzích, které dnes věrně podporují nacionálně-socialistické hnutí a jež tehdy vyjadřovaly přesvědčení, že otázka budoucnosti německého národa je otázkou zničení marxismu*“. Během svého obytu v Mnichově však v žádném případě nepatřil ke kulturní

smetánce města, ani k avantgardním umělcům a filosofům. O své budoucnosti neměl sebemenší představy.

Jaké bylo Hitlerovo překvapení, když se v neděli odpoledne 18. ledna 1914 objevil v bytě Poppových příslušník mnichovské kriminální policie s předvoláním pro Adolfa Hitlera, aby se do dvou dnů dostavil do Lince k odvodu, jinak bude pokutován za nedostavení se k odvodu a vzhledem k jeho odchodu do jiného státu odsouzen do vězení jako zběh. Následovaly celkem nezajímavé administrativní tahanice, na jejichž konci se Hitler 5. února 1914 dostavil ke komisi do Salcburku, kde byl shledán příliš slabým, než aby mohl absolvovat vojenskou službu. O tom, že na tuto příhodu ze svého života nebyl Hitler vůbec hrdý – také mu byla protivníky často předhazována – svědčí to, že se ihned při anšlusu Rakouska snažil příslušných dokumentů zmocnit. To se mu ale nepovedlo a ty byly v padesátých letech 20. stol zveřejněny.

PRVNÍ SVĚTOVÁ VÁLKA

V neděli 28. června 1914 byl v srbském Sarajevu spáchán atentát na následníka rakousko-uherského trůnu Františka Ferdinanda d'Esté. Měsíc poté, v úterý 28. července 1914 vyhlásilo Rakousko-uhersko válku Srbsku a začala 1. světová válka, která zasáhla nejen Evropu, ale i Afriku a Asii a probíhala na mořích a oceánech. Válka trvala 4 roky 3 měsíce a 14 dní, tedy 1 567 dní a skončila 11. listopadu 1918.

Pro Hitlera byla válka nečekanou příležitostí, možností, jak nalézt cestu ze svého života ztroskotance, užírajícího se vztekem nad tím, že ho svět nemá rád. Byla to pro něj příležitost, jak se vzdát své individuální války proti sobě samému náhradou za válku národa, ve které mu budou ostatní pomáhat. Byla to pro něj příležitost přijmout svou roli muže. Neměl žádné vyhlídky, žádné naděje na získání normálního zaměstnání, neboť neměl sebemenší kvalifikaci. Nedokázal navazovat přátelství, vztahy se ženami a ani kladný vztah k vlastní osobě a už vůbec ne ke společnosti, ve které žil. Vstup do armády mu umožnil opustit špínu a nouzi a žít mezi lidmi stejného postavení. Sám později řekl, že válečná léta byla to „*největší a naprosto nezapomenutelné období mého pozemského bytí*“.

K tomu drobná historka: 2. srpna, tedy den potom co Německo vyhlásilo válku Rusku se na Odeonském náměstí v centru města na jižní části ulice Ludwigstraße konala obrovská vlastenecká demonstrace, které se Hitler zúčastnil. Po mnoha letech si povšiml jedné hromadné fotografie z této demonstrace a konstatoval, že se v tom obrovském davu nacházel. Autor fotografie Henrich Hoffmann

fotografii výrazně zvětšil a tvář pětadvacetiletého, nadšeného Hitlera v davu objevil. Zveřejnění tohoto detailu se vyplatilo oběma.

Hitler na demonstraci na Odeonském náměstí v Mnichově 2. 8. 1914

Velmi často se uvádí, že Hitler ve svém nadšení pro válku osobně požádal bavorského krále Ludvíka III. o to, aby jako Rakušan mohl sloužit v bavorské armádě a Úřad vlády k jeho obrovské radosti jeho žádosti již druhý den vyhověl. Samozřejmě je to nesmysl, ani v Německu takto rychle úřady nefungují, a takové rozhodnutí patřilo výhradně do kompetence ministerstva války. V roce 1924 vykonaly bavorské úřady důkladné šetření, a došly k názoru, že „*Se vši pravděpodobností nebyla otázka Hitlerovy státní příslušnosti vůbec*

položena“. Zpráva dále konstatovala, že do bavorské armády vstoupil Hitler téměř jistě omylem. Tedy nikoliv omylem svým, ale omylem vojenského aparátu.

5. srpna 1914 se Hitler nabídl jako dobrovolník ke službě v 1. bavorském pěším pluku. Nejdříve ho poslali domů, stejně jako mnoho dalších mužů, protože pro ně neměli využití. 16. srpna se měl dostavit k VI. odvodní komisi v Mnichově, aby byl vstrojen pro 2. záložní prapor 1. pluku. Na začátku září ho přidělili k nově zformovanému 16. bavorskému záložnímu pěšímu pluku - *Bayerische Reserve-Infanterie-Regiment Nr. 16*, známému jako *Listův pluk*, který se téměř výhradně skládal z nováčků. Prodělal základní výcvik a školení a odjel na cvičení do Lechfeldu nedaleko Augsburgu, které trvalo do 20. října. Druhý den ráno odjel s plukem vojenským vlakem na bojiště ve Flandrech, kde se dostali do již beznadějné situace.

Již 29. října prodělal Listův pluk křest ohněm, když na cestě do valonského města Menen, asi 20 km od Ypres dostal do silné palby. Ztráty byly obrovské, počet mužů se snížil z 3 600 na 611 mužů. Ztráty zčásti způsobila „*přátelská palba*“ württemberských a saských pluků, které si v přítomí spletly Bavořany s anglickými vojáky. Padl i plukovník List. 3. listopadu byl Hitler povýšen na svobodníka. 9. listopadu byl převelen k plukovnímu štábu. Patřil k osmi až deseti členné skupině kurýrů, kteří doručovali pěšky nebo na kole rozkazy z plukovníkého velitelského stanoviště k velitelům praporů a rot na frontě, vzdálené asi tři kilometry. Na jednu stranu to v době relativního klidu na frontě byla příjemná služba, ale během bojů museli doručovat zprávy na frontu a přecházet palebnou čáru, což

bylo značné riziko. Ztráty kurýrů byly poměrně vysoké. 2. prosince 1914 obdržel Železný kříž II. třídy.

Hitler byl podle mnoha svědectví nejen poslušným a svědomitým vojákem, ale projevoval i značný zápal a nescházela mu odvaha. Byl šťastný z toho, co dělal a hrdě podstupoval útrapy vojenského života. Vysoké mínění o něm měli i jeho nadřízení a ostatní kurýři ho měli v úctě. S odvahou zachránil život plukovníka Philippa Engelhardta a dalších vojáků. Scházel mu však smysl pro humor a vyhýbal se radovánkám s francouzskými (ale i německými) děvčaty. Nikdy (ani o Vánocích) nedostal žádnou poštu, nikdy nehovořil o rodině ani o přátelích (měl-li jaké), nekouřil, nepil alkohol, v době volna si četl. Nejvíce opravdového citu projevoval vůči bílému zaběhnutému psíku jménem Foxl. Jeho ztrátu při přesunu jednotky těžce nesl. K žádnému člověku neměl tak silný citový vztah.

Až do své dovolené v roce 1916 neprojevoval nijak své politické názory a ani ještě neměl tak vyhraněný vztah k Židům jako později. Jeho politické předsudky se projevily až ve druhé polovině 1. světové války.

Od března 1915 do září 1916 bojoval Listův pluk v zákopech nedaleko Fromelles v departementu Nord, v regionu Nord-Pas-de-Calais, kde hájil dvoukilometrový úsek fronty. Přesto že v květnu 1915 a v červenci 1916 proběhly zuřivé bitvy s Angličany, za celou tu dobu se fronta pohnul pouze o pár metrů. 27. září 1916 byl pluk přesunut na jih a 2. října se pustil do bitvy na řece Sommě východně od Amiens, která proběhla od 1. července do 18. listopadu roku 1916 a byla jednou z nejkrvavějších operací 1. světové války. Byla to velká

útočná operace britských a francouzských vojsk s cílem prolomit linii německé obrany a vniknout do týlu německé skupiny armád v Noyonském výběžku. Po několika dnech byl Hitler při výbuchu granátu v zákopu raněn do levého stehna. Několik vojáků při výbuchu přišlo o život. Byl ošetřen v polní nemocnici a následující dva měsíce od 9. října do 1. prosince strávil v nemocnici Červeného kříže v Beelitzu nedaleko Berlína. Hodně ho překvapil postoj velké části vojáků v nemocnici, kteří často své potíže simulovali a někteří si i úraz způsobili sami, aby nemuseli na frontu. To jako německý vlastenec (ač původem Rakušan) nemohl pochopit. Během rekonvalescence v Berlíně i v Mnichově pozoroval strach, reptání a nadávání obyvatel. Sám popisoval období, které trávil ve válce, jako nejkrásnější období svého života. Líbilo se mu hrdě bojovat za velký německý národ.

5. března 1917 se vrátil na frontu ke svému pluku, který se nacházel několik kilometrů severně od obce Vimy, ležící v departementu Pas-de-Calais v regionu Hauts-de-France. Tam se zúčastnili těžkých bojů a po značných ztrátách se pluk přemístil do Alsaska. Koncem září si vzal Hitler první dovolenou v délce 18 dní a odjel do Berlína, kde bydlel u rodičů jednoho ze svých spolubojovníků. Po jeho návratu se pluk přemístil do Champagne.

4. srpna 1918 dostal Hitler od velitele pluku majora Simona Antona svobodného pána von Tubeufa Železný kříž první třídy, což byl u jeho hodnosti mimořádný úspěch. Vyznamenání si po zbytek života velice cenil, nosil ho stále u sebe a dával ho na odiv. Zásluhy, za které kříž obdržel byly později zveličovány. Pravda byla taková, že

ho spolu s kolegou kurýrem obdrželi za doručení významného vzkazu po přerušení telefonického spojení ze štábu jednotky při velmi těžké palbě. Objektivně to bylo velmi nebezpečné, ale na tak vysoké vyznamenání by to stačit nemělo, židovský poručík Hugo Gutmann to kurýrům slíbil a dalo mu velkou práci velitele divize přemluvit. Koncem srpna byl Hitler vyslán na týden do Norimberku na kurz telefonického spojení a 10. září nastoupil svou druhou dovolenou, opět v Berlíně. Koncem září se vrátil k jednotce ke městu Comines v Belgii u francouzské hranice.

V noci ze 13. na 14. října se stal obětí útoku tzv. hořčičným plynem, tedy yperitem. Jeho skupina byla yperitem zasažena a oslepena a do bezpečí se dostali pouze díky tomu, že se vzájemně drželi za ruce a odvedl je jeden málo zasažený voják. Po počátečním léčení ve Flandrech byl 21. října 1918 převezen do vojenské nemocnice v Pasewalku u Štětína, dnes v zemském okrese Přední Pomořansko-Greifswald v německé spolkové zemi Meklenbursko-Přední Pomořansko, kde jej ošetřoval mj. i psychiatr a neurolog Edmund Forster, který u něj zjistil tolik hysterických příznaků, že ještě několik let po válce je používal při svých přednáškách jako názorný příklad. S jakými neduhy se tam léčil, již nelze určit, neboť Hitlerovy lékařské záznamy byly již koncem 20. let považovány za nezvěstné. V Mein Kampf Hitler psal, že po plynovém útoku oslepl, pak se zotavil, ale po obdržení zprávy o porážce ve válce a listopadové revoluci utrpěl recidivu. Vzhledem k tomu, že vykresluje svou dočasnou obnovenou slepotu jako dramatický bod obratu, kdy pocítil své osudové povolání vstoupit do politiky a „zachránit“ Německo,

kladli jeho první životopisci velký důraz na epizodu Pasewalk. Brzy po nástupu Hitlera k moci v nacistickém Německu, v roce 1933, se Dr. Forster setkal se skupinou exilových spisovatelů žijících v Paříži a tajně jim poskytl informace o případu. Spisovatel Ernst Weiss, rovněž lékař, použil tyto informace, aby vytvořil svůj román „*Já očitý svědek*“, který vyšel v r. 1939, i když měl vyjít až v roce 1963. V románu psal formou fiktivní lékařské autobiografie o „uzdravení“ „*hysterického*“ válečného slepce A. H. v nemocnici Reichswehru. Po odtajnění na počátku 70. let podnítila zpráva OSS celou řadu Hitlerových psychopatografií, které si – jak v roce 2009 ukázal Jan Armbruster – vypůjčily své z Weissova románu.

Nedochovaly se žádné dokumenty, které by dokázaly, že se Forster a Hitler na Pasewalku skutečně setkali, a že diagnóza hysterie byla správná.

Prof. Forster spáchal za podivných okolností po několika pomlouvačných prohlášeních 11. září 1933 v Greifswaldu sebevraždu. Weiss spáchal sebevraždu v roce 1940, kdy německá vojska vtrhla do Paříže. Gestapo zavraždilo několik dalších osob zapojených do Hitlerovy lékařské mapy.

V době, kdy se Hitler v nemocnici zotavoval z hysterické slepoty měl vizi, že Němce osvobodí z jejich otroctví a učiní Německo velkým. Tato vize ho utvrdila v přesvědčení, že si jej vybrala Prozřetelnost, a že je povinen jít „*s přesností a jistotou náměsíčníka*“ za svým velkým posláním.

LISTOPADOVÁ REVOLUCE 1918

Za počátek revoluce se pokládá vzpoura námořníků *Širokomořského loďstva* 3. listopadu 1918 v Kielu, kdy se námořníci pokusili osvobodit své uvězněné kolegy. Během revoluce byla svržena monarchie a nastolena republika a parlamentní demokracie. Revoluci podněcovaly radikální levicové skupiny, především *Svaz spartakovců*, což byla německá ilegální skupina revolucionářů vedená Rosou Luxemburgovou a Karlem Liebknechtem, a které prosazovaly program lidové revoluce. Zprvu bylo cílem listopadové revoluce okamžitě ukončit ještě trvající válku a svrhnout monarchii, později pak i republikánskou vládu vedenou *Sociálnědemokratickou stranou Německa* (SPD). Povstání spartakovců v lednu roku 1919 mělo za cíl vytvořit předpoklady pro socialistickou revoluci.

9. listopadu v 11:00 hodin informoval říšský kancléř kníže Maxmilián Alexandr Bádenský tisk o blízkosti císařova odstoupení a svém rozhodnutí odejít toho dne z úřadu. Odpoledne vyhlásil ze západního balkonu Reichstagu Phillip Heinrich Scheidmann z *Většinové sociálně demokratické strany Německa* MSPD republiku.

11. listopadu 1918 bylo v Compiègne podepsáno příměří mezi státy Dohody a Německem.

Bavorský král Ludvík III. z dynastie Wittelsbachů 7. listopadu 1918 odešel do Rakouska, den na to byl vyhlášen Bavorský lidový stát a následně 13. listopadu král abdikoval na bavorský trůn. Moci se chopila vláda vedená Kurtem Eisnerem z *Nezávislé sociálně demokratické strany Německa* *Unabhängige Sozialdemokratische Partei*

Deutschlands. Nový kabinet ale nebyl schopen zajistit základní fungování státních služeb. V zemských volbách v lednu 1919 *USPD* úplně propadla a z vítězství se radovali konzervativci. Při cestě do parlamentu byl Eisner střelen do zad nacionalistou a německým šlechticem Antonem Padua von Arco auf Valley a na místě zemřel. Nástupce Eisnera sociální demokrat Erhard Auer z konkurenční SPD byl obviňován z objednání této vraždy a následně i na něj byl spáchán, tentokrát neúspěšný, atentát. Dělníci vyšli do ulic, docházelo k únosům šlechticů, mnichovská univerzita byla uzavřena. Nový vůdce SPD Johannes Hoffmann 7. března 1919 sestavil novou koaliční vládu.

Nezávislá sociálně demokratická strana Německa a skupina komunistů a anarchistů v noci z 6. na 7. dubna 1919 vyhlásili na území Bavorska *Bavorskou sovětskou republiku rad* (ve smyslu ruských sovětů). Novým vůdcem země, tzv. prezidentem *Ústředního revolučního výboru* se stal dramatik Ernst Toller z *USPD*. Vyzval ke vzniku Bavorské rudé armády, diktatuře proletariátu a k nekompromisnímu potlačování všech protirevolučních aktivit. Hoffmannova vláda byla nucena opustit revoluční Mnichov a uchýlit se do Bamberku. Do 8. dubna se většina bavorských měst jižně od Dunaje přidala na stranu vzbouřenců Již 9. dubna se podařilo místním vojákům a studentům sesadit rady ve Würzburgu a Ingolstadtu. Od 12. dubna měli revolucionáři pod svou kontrolou pouze osu Augsburg-Mnichov-Rosenheim.

Jednotky věrné vládě v Bamberku se pokusily v Mnichově 13. dubna o puč, ale bez kýženého úspěchu. Vznikající Rudá armáda

dokázala ještě téhož dne dostat situaci pod kontrolu. Při bojích zemřelo 21 lidí. Přímoou reakcí na puč byla reorganizace vzbouřenců, kdy vláda Ernsta Tollera byla rozpuštěna a vznikl akční výbor pod vedením komunistů. Do čela se postavili ruští bolševici Eugen Leviné a Max Levien. Oba pocházeli z Ruska, ale německé občanství získali ještě před první světovou válkou. Došlo k vyvlastnění nemovitého majetku boháčům a jeho předání místním lidem bez domova, dále k cenzuře tisku, privatizaci bank a k zatýkání nepohodlných osob. Vedení továren převzaly rady tvořené dělníky. Problémy nové rady začaly velice brzy po převzetí moci. Nejpalčivějším se stal nedostatek jídla, a to především mléka, způsobený blokádou města. Komunisté odpověděli na problémy zvyšujícím se terorem a zatýkáním.

Revoluční hnutí v Německu skončilo 11. srpna 1919, kdy byla přijata Výmarská ústava, což vedlo k nastolení a několik let trvajícímu rozmachu německé parlamentní demokracie. Jednalo se o takzvanou *Výmarskou republiku*.

14. srpna 1919 byl ve Výmarské republice založen demokratický *Svobodný stát Bavorsko*. Rozvraty a strádání obyvatel během bavorského období socialistické vlády vedly k tomu, že se nový stát stal silně antikomunistickým a živnou půdou pro pravicové strany, jako byli národní socialisté.

Pobyt ve vojenské nemocnici v Pasewalku, kdy Hitler kvůli dočasné slepotě nemohl číst ho donutil přemýšlet a rovnat si myšlenky. V Pasewalku se dozvěděl o revoluci, která 9. listopadu 1918 vedla k abdikaci císaře. Když druhý den pastor oznámil

pacientům, že je konec monarchie a Německo je republikou, která prohrála válku, že se Němci musejí podřídit nárokům vítězů, bylo to pro Hitlera zcela zdrcující. Po tomto zjištění se naprosto zhroutil. Měl pocit, že pád Německa nelze vysvětlit obvyklými metodami. Porážku Německa považoval za „nejodpornější podraz století“. Později tvrdil, že v Pasewalku učinil pro svůj život zásadní rozhodnutí. „*Pokud jde o mne, rozhodl jsem se ke vstupu do politiky*“. Dospěl také k závěru, že „*s Židy se nelze nijak dohodnout; je tu jen jediné drsné řešení: buď anebo*“. Zprávu o revoluci vnímal jako neodpuštělnou zradu všeho, v co věřil. Hitler ve svých myšlenkách hledal objasnění, proč to, v co věřil selhalo. „*To, co následovalo, byly strašné dny, a ještě příšernější noci – věděl jsem, že je vše ztraceno... Během těchto nocí ve mně vzrůstala nenávist, nenávist proti původcům tohoto činu... Nenajdu oddechu ani klidu, dokud listopadoví zločinci nebudou svrženi*“. Pozoruhodný názor si vytvořil na potřebu mít svědomí: „*Svědomí je židovským vynálezem. Je to zohyzdění jako obrázka*“. Jinde uvádí: „*Byl zapálen oheň, z jehož žáru jednou musí vyjít meč, který musí opět vybojovat svobodu germánskému Siegfriedovi a bytí německému národu*“. Když už nic jiného, musíme ocenit alespoň jeho sečtělou a obrovský smysl pro patetičnost.

19. listopadu 1918 odjížděl z Pasewalku přes Berlín do Mnichova a jeho úspory činily pouhých 15 marek a 30 feniků. Jeho budoucnost nevypadala dobře. Pokračovat v práci malíře již nechtěl. Své možné uplatnění viděl v armádě. Podařilo se mu odsunout svou demobilizaci a zůstat na armádní výplatní listině až do 31. března 1920! Spolu se svým válečným druhem Ernstem Schmidtem byl 21. listopadu 1918 převelen k 7. rotě 1. záložního praporu 2. pěšího pluku do

Traunsteinu v horním Bavorsku na řece Traun nedaleko rakouských hranic, kde střežili zajatecký tábor s válečnými, převážně ruskými zajatci. K této službě se se Schmidtem pravděpodobně sami přihlásili. Většinou sloužil na bráně a pobyt prožíval v klidu. Do Mnichova se vrátil koncem ledna 1919. 12. února byl až do propuštění do civilu přidělen ke 2. demobilizační rotě. Od 20. února byl na dva týdny převelen ke strážní službě na Hlavním nádraží. To mu umožňovalo si denně přivydělávat tři marky za přezkušování starých plynových masek, takže si zase mohl občas zajít do opery.

Autor psychoanalytického profilu Adolfa Hitlera prof. Walter Charles Langer v knize *The Mind of Adolf Hitler* tvrdil, že Hitler v době svého působení u záložní armády „*poprvé politicky vystoupil*“ a to tím, že špicloval ostatní vojáky a naváděl je k politickým diskuzím. Ty, kteří měli názory podobné komunistickým pak hlásil nadřízeným důstojníkům. U soudu potom proti nim vypovídal jako svědek obžaloby.

V německé armádě sloužilo během 1. světové války více než 13 milionů Němců, což byla téměř pětina veškerého obyvatelstva. Více než 10,5 milionu Němců sloužilo přímo na bojištích. 2,4 milionu Němců, tedy 8,5 %, padlo, 4,8 milionů bylo zraněno a z velké části z nich se stali trvalí váleční invalidé a 2,7 milionu jich ještě zemřelo. Třetina padlých po sobě zanechala vdovy, mnozí z nich i sirotky. To nutně muselo nechat následky na celé německé společnosti.

Během války velmi trpělo i civilní obyvatelstvo. Třičtvrtě milionu lidí zemřelo na následky podvýživy způsobené nedostatkem potravy.

Různé skupiny obyvatel se vzájemně obviňovaly, že zapříčinily katastrofální hospodářský stav poválečného Německa, ale shodily se na obviňování jedné skupiny – keřasů. Název vycházel z německého *Kettenhändler* znamenajícího řetězový obchodník, respektive *Kettengeschäft* tedy řetězový obchod. Používalo se pro překupníky vydělávající značné obnosy díky nedostatku zboží. Svě rostoucí bohatství dávali okázale najevo – jezdili v přepychových autech, oblečení do drahých kožichů a tlustými doutníky v ústech... Na jejich všeobecně kladně přijímané kritice postavil Hitler svá vystoupení v r. 1920 v mnichovských pivnicích. A pro vděčné posluchače již nebyl problém vytvořit rovnici keřas = obchodník = Žid.

HITLERŮV VZTAH K ŽIDŮM

Ještě když Hitler býval ve Vídni, seznámil se s myšlenkami německých nacionalistických extremistů, kteří se obraceli k tradiční myšlence o vykořisťovateli a ničiteli nordického světa – Židech. V té chvíli si prý umínil, že se dostane do politiky a skoncuje s těmito „zrádci národa“. Někdy v této době zřejmě také změnil svůj vzhled a místo císařského kníru ve stylu Viléma II. začal nosit knír tzv. kartáček. Každopádně v době, kdy narukoval do války byl přesvědčený nacionalista a s Židy neměl problém. Tehdejší kamarádi shodně tvrdili, že neměli za první světové války nejmenší ponětí o jeho bezmezné nenávisti vůči Židům, kterou dával tak výrazně najevo po roce 1918. Dokonce Židem byl i poručík Hugo Gutmann, který byl jeho nadřízeným, a právě jemu Hitler vděčil za válečné vyznamenání Železný kříž I. stupně, kterým se tak chlubil. Postupně se ale ze sociálnědemokratického vládního vojáka stal v první polovině roku 1919 fanatický antisemita. Nabyl přesvědčení, že svět je zachvácen židobolševickým spiknutím, kterému se musí on postavit. To považoval za své poslání seslané mu prozřetelností.

Po Hitlerově smrti se objevilo několik teorií o tom, že sám Hitler byl po předcích Židem. Bylo by to samozřejmě lákavé zjištění, ale po důkladném vědeckém zkoumání byly všechny tyto teorie spolehlivě vyvráceny.

Stále se ale vynořuje otázka, kde má počátek ten nenávistný vztah mezi křesťany a Židy. K oddělení křesťanství a judaismu, nebo chcete-

li křesťanství od judaismu došlo v letech 66 až 70. Křesťanská víra se zcela orientovala na interpretaci Kristovy smrti a vzkříšení podle apoštola Pavla jako na mechanismus spásy. Ježíš o sobě sám prohlašoval, že je „syn člověka“, sám sebe tedy nepovažoval za nic víc, a nic méně než za charizmatického židovského *chasida*, tedy člověka, který velmi úzkostlivě dodržuje židovské zákony. Ale v apoštolském křesťanství byla od počátku obsažena myšlenka, že *Ježíš je božský*. Od apoštolských začátků křesťanství existuje přesvědčení, že v představě své smrti a vzkříšení zavedl Ježíš za odpykání hříchu svátost oltářní, při níž jeho tělo a krev, jako podstata oběti, na sebe berou podobu chleba a vína. Zavedení svátosti oltářní nahradilo všechny židovské formy oběti a potvrdilo doktrínu o Ježíšově zbožštění. Na častou otázku, zda byl Ježíš člověk nebo Bůh odpovídají křesťané naprosto nelogicky: Obojí. To vyvolalo nezbytný rozchod s judaismem. Židé byli schopni přijmout decentralizaci Chrámu, dokázali přijmout rozdílný přístup k Zákonu. Nedokázali se však smířit s tím, že by se odstranilo absolutní rozlišení mezi Bohem a člověkem, protože to byl základ židovské teologie. Židé nemohli u Ježíše připustit božskou podstatu, nemohli ho uznat za Boha, aniž by popřeli základní princip své víry. Křesťané nemohli připustit, že by Ježíš byl čímkoliv menším než Bohem. Bohužel místo toho, aby obě náboženství žila dál pokojně vedle sebe (jde to vůbec?) začala se proti sobě vymezovat.

V biblických evangeliích se výraz Židé objevuje pětkrát u Matouše a Lukáše, šestkrát u Marka ale jedenasedmdesátkrát u Jana. U Jana se termín Židé vyskytuje v mnoha formách (farizej, chrámová policie, sanhedrin (oficiální židovská rada, soud) apod.) ale základním

významem je „*odpůrci Ježíšova učení*“. Nejúčtější pasáž proti Židům lze nalézt u Matouše. Když si Pilát omyje ruce „*lid*“ zvolá: „*Krev jeho na nás a na naše děti*“. Z toho přímo vyplývá, že Židé sami přijímají Ježíšovu smrt jako břímě, které ponесou i jejich potomci. Sloučením Matoušova náznaku kolektivní viny a Janova obvinění „*synů d'áblových*“ vzniklo jádro křesťanské větve antisemitismu, který katolická církev šířila dál svou obrovskou nedostižitelnou sítí kazatelen po Evropě a dále po světě.

Židé pak křesťanům opláceli podobnou mincí. Židovské modlitby proti heretikům a jiným protivníkům existovaly již ve 2. století př.n.l. V polemice *Ecclesiasticus* je psáno: „*Rozběsni se, vylij svou zlost, znič protivníka, vyhlad' nepřítel*“.

Tolik na vysvětlenou počátku sporu mezi judaismem a křesťanstvím. Jak je známo v dalších obdobích se více rozšířilo křesťanství (které slibovalo Boží odpuštění) a Židé se stali utlačovanými. Samozřejmě na tyto ryze náboženské důvody se nabalovaly i důvody osobní, závist, touha po majetku apod.

Asi také stojí za vysvětlení i známé tvrzení, že Židům je bytostně vlastní finančnictví a půjčování peněz. Není tomu tak. Tóra se financím vůbec nevěnuje, s výjimkou lakonického přikázání „*Bratru svému nepůjčíš na úrok*.“ (Devarim 23,20). Zákaz úroků se v Tóře objevuje v podobném duchu ještě několikrát. Později byl převzat křesťanstvím a islámem, ale v židovské praxi byl dodržován nejméně striktně. Judaismus nenabádá k bohatnutí, jak činí například kalvinismus svým učením o predestinaci, ale na rozdíl od katolicismu či pravoslaví nevyznává ani kult chudoby. Židovské přísloví praví, že

kdo nenaučí syna řemeslu, naučí ho krást. Ani mnohazměrné dílo Talmud, se financemi a obchodem příliš nezabývá. Výjimkou je traktát *Hošen Mišpat* (Štít práva), který je vlastně občanským a obchodním zákoníkem. Uvádí například, že „*je zakázáno lidi podvádět při koupi a prodeji nebo je klamat. Např. má-li zboží nějakou vadu, je nutno zákazníka na ni upozornit. (...) Především je naší povinností být zvláště přísně poctiví vůči zákona dbalému jinoverci, a to ve věcech týkajících se jeho osoby, i jeho majetku. Podle názoru některých autorit však nejsme povinováni vůči izraelitovi, který není spravedlivý, protože klame sám sebe.*“ (Hošen Mišpat, kap. 228 §§ 1b, 2, 6.).

Postupně vznikly dynastie bohatých židovských rodin. Mezi nejznámější patří dynastie Rothschildů, kterou započal ve Frankfurtu nad Mohanem Mayer Amschel Rothschild, nebo dynastie Oppenheimerů, započatá Süßmanem Abrahamem Oppenheimerem, který od r. 1787 zabezpečoval finanční záležitosti dvoru Josefa II. Významní židovští podnikatelé se však vyskytovali a vyskytují napříč dějinami. Např. Roman Abramovič, Steven Anthony Balmer, André Citroën, Michael Dell, Brian Epstein, Rudolf Jelínek, Esteé Lauder, Ludvig Moser nebo bratři Isidor, Ignaze a Julius Petčekovi a další.

Jak tedy Židé k tomu bankovníctví přišli? Původně přicházeli Židé do evropských zemí většinou jako obchodníci se zbožím z dalekých orientálních zemí, a i po tom co se zde usadili se také nejčastěji jako obchodníci živili. Od 12. století bylo však jejich působení v obchodě ze strany křesťanů omezováno a oblastí, která jim byla vyhrazena, se stal právě peněžní obchod, půjčování peněz na úvěr. Důvodem byla zejména církevní doktrína hlásající, že půjčování peněz na úvěr, tedy

za účelem zisku z půjčky, je nečisté a pro křesťany zakázané. Vzhledem k tomu, že na počátku 13. století byl Židům v Evropě zakázána také obživa v zemědělství a řemeslech, zůstalo úvěrové podnikání fakticky jedinou legální možností jejich obživy. A vzhledem k tomu, že šlo o velice schopný, vzdělaný a pracovitý národ rychle vynikli i v bankovníctví.

Židovské finančníky využívali i panovníci a církevní hodnostáři a z půjček z židovských bankovních domů byly placeny stavby, válečné výpravy i kulturní a církevní podniky. Na královských dvorech Židé také často zastávali funkce rádců, ale také výběřčích daní. Jelikož ostatní obyvatelé Židům museli odevzdávat povinnou daň, měli dojem, že Židé jsou hamižní, lakomí a peníze pro ně znamenají vše, i když k tomu neexistoval žádný racionální důvod. Naopak židovské rodiny byly až do druhé poloviny 19. století dost výrazně diskriminovány oproti ostatním obyvatelům a velmi často musely za pobyt na určitém území platit daně ještě vyšší než křesťané.

Bohužel zájmem měšťanů a často samotných panovníků, kteří formálně zaručovali Židům ochranu, bylo rychle a mnohdy i nelegálně se zbavit často vysokých dluhů, docházelo v mnoha středověkých obdobích k pogromům tedy k útokům na uzavřená židovská ghetta. Panovník, který dlužil židovským finančníkům vysokou částku, využil pod falešnou záminkou vyvolaného pogromu a zbavil se nejen své neschopnosti dluh splatit, ale často získal i zabavený židovský majetek.

PAŘÍŽSKÁ MÍROVÁ KONFERENCE 1919

18. ledna 1919 byla zahájena Pařížská mírová konference ve Versailles. Jejím cílem bylo podepsat mírové smlouvy, jejichž podmínky diktovaly především Velká Británie, USA, Francie, ale i Itálie a Japonsko. Mimo jiné muselo Německo odstoupit přibližně 13 % říšského území, omezit válečnou flotilu, omezit ozbrojené síly na 100 000 mužů a platit velmi vysoké finanční reparace, které činily 33 000 000 000 \$.

Od roku 1918 pracoval Hitler jako informátor vyšetřovací komise druhého pěšího pluku. Za svou píli byl odměněn jmenováním do tiskové a informační kanceláře politického oddělení oblastního velitelství. Zřejmě již od 15. února 1919 byl Hitler důvěrníkem roty, *Vertrauensmannem*. Důvěrníci měli na starost spolupráci s propagandistickým oddělením tehdejší socialistické vlády, aby byl zajištěn osvětový materiál pro vojáky. „*Hitler své první politické úkoly tedy plnil ve službách revolučnímu režimu v čele s SPD (Sociálnědemokratická strana Německa) a USPD (Nezávislá sociálně demokratická strana Německa).*“ 15. dubna 1919, (někdy se uvádí 16. dubna) tedy dva dny po vyhlášení komunistické republiky rad, byl Hitler zvolen devatenácti hlasy do rady záložního praporu jako zastupující důvěrník. A tak nejen že nijak nepřispěl k rozdrčení mnichovské „*rudé republiky*“, nýbrž byl dokonce voleným představitelem praporu po celou dobu jejího trvání. Později se samozřejmě hovoří o této etapě svého života důsledně vyhýbal.

Po porážce a likvidaci mnichovské *Rudé armády* proběhly čistky ve všech mnichovských posádkách, z nichž většina vyhlásila během rudé diktatury neutralitu. Odhaduje se, že při likvidaci mnichovské *Rudé armády* bylo popraveno, většinou bez soudu, až šest stovek obětí, převážně civilistů. Adolf Hitler jako člen plukovní rady neboli sovětu měl být podle všech pravidel zatčen a souzen. Velmi pravděpodobně mu hrozila smrt zastřelením. Podle vyprávění jeho přítele Ernsta Schmidta byl Hitler sice zatčen, ale vzápětí propuštěn „*na přímluvu důstojníka, který ho znal ještě z fronty*“. Tím důstojníkem mohl být dřívější velitel pluku Friedrich Staubwasser, o kterém se vědělo, že sympatizoval s většinovými socialisty. Ale kdo opravdu stál za Hitlerovým propuštěním z vězení a za jeho jmenováním již 9. května jako přísedícího v tříčlenné vyšetřovací komisi, která měla za úkol prověřit, kdo u pluku sympatizoval s Rudou armádou se zjistit nepodařilo. Během několika dní se z Hitlera viníka stal Hitler udavač. Hitler totiž udal dva kolegy z rady praporu mnichovskému tribunálu, který vyšetřoval působení vojáků jeho pluku za republiky rad. Ale Hitlerova snaha přitížit bývalým vyzněla naprázdno a vojáci, které Hitler udal byli nakonec rehabilitováni.

Tato jeho nová role zabránila jeho propuštění do civilu spolu se zbytkem mnichovské posádky. Cesta k jeho aktivní činnosti v centru extrémně pravicové politiky v Mnichově byla otevřena.

Počátkem června 1919 se Adolf Hitler nechal naverbovat jako tajný agent zpravodajského oddělení. Hitlera naverboval šéf oddělení ve zpravodajské divizi v Reichswehru kapitán Karl Mayr. Hitlerova

role zahrnovala informování o vojácích podezřelých z komunistických sympatií. Hitler se účastnil kurzů „*národního myšlení*“ v *Reichswehrlager Lechfeld* u Augsburgu, které organizoval bavorský Reichswehr pod vedením kapitána Mayra. Mayr věřil, že demoralizované a bolševizované síly by se měly učit národním náladám. Po tomto výcviku vydal Mayr Hitlerovi rozkaz stát se „*protibolševickým výchovným řečníkem*“ pro vojáky v mnichovských kasárnách. Kromě toho byl Hitler vyslán jako pozorovatel na četná setkání různých nově vzniklých politických stran v Mnichově. Hitler na schůzkách trávil spoustu času a psal zprávy o politických idejích, cílech a metodách skupin. To zahrnovalo studium činnosti DAP (Německé dělnické strany).

Když se na Mayra v dopise ze 4. září 1919 obrátil bývalý účastník „*osvětového školení*“ vojenský špion Adolf Gemlich z Ulmu s žádostí o objasnění židovské otázky ve spojitosti s politikou sociálně demokratické vlády Mayr požádal Hitlera, aby žádost vyřídil. Tak s datem 16. září vznikl tzv. *Gemlichův dopis*, ve kterém Hitler poprvé písemně vyjádřil své antisemitské názory a tehdy prokazatelně poprvé představil svůj nesnášenlivý postoj k židovskému obyvatelstvu. „*Židovství je rasa, nikoli náboženství, která se zakonzerovala tisíci lety příbuzenského křížení. Jediným zájmem Židů je schraňování peněz a uchvacování moci,*“ psal Hitler v dopise, který Mayr schválil. „*A tito lidé zde žijí s námi a mají stejná práva,*“ divil se Hitler v listu, který zakončil vlastnoručním podpisem.

Na začátku září 1919 dostal rozkaz, aby prošetřil činnost malé levicové *Německé dělnické strany (Deutsche Arbeiterpartei, DAP)*. V té

době neměla strana, kterou založil vyučený zámečník zaměstnaný v mnichovských železničních dílnách a neúspěšný básník Anton Drexler, více než 50 členů. Na shromáždění této malé strany v jedné z mnichovských pivnic 12. září roku 1919 se dostavil tehdy neznámý Adolf Hitler. Hlavním řečníkem před několika málo členy strany byl německý ekonom a urbanista Gottfried Feder. Potom, co domluvil, navrhl jakýsi, dnes neznámý profesor, aby se Bavorsko odpojilo od Pruska a vytvořilo nový státní útvar s Rakouskem. V tu chvíli se Hitler vymrštil a prudce zaútočil na onoho řečníka. Jeho projev, první z 525 projevů které za svůj život pronesl, všechny zaskočil a zaujal. Na odchodu mu Drexler vtisknul do dlaně malou brožurku. Jmenovala se „*Mé politické probuzení*“ a jak Hitler sám říkal, názory této strany odpovídaly jeho vlastním. Na Hitlera zapůsobily antisemitské, nacionalistické, antikapitalistické a antimarxistické myšlenky zakladatele Antona Drexlera. Později ten den dostal pohlednici, na které mu Drexler nabízel členství ve straně. Podle jednoho záznamu v Ústavu soudobých dějin v Mnichově se v září 1919 objevil v kanceláři tiskového orgánu *Německé socialistické strany DSP* a chtěl pro tuto stranu pracovat. Byl ale odmítnut. Po krátkém váhání Hitler Drexlerovu nabídku přijal a v září 1919 vstoupil do DAP. Rychle však změnil její klubový charakter. Začal organizovat shromáždění, na nichž vystupoval jako řečník a sám v ulicích rozdával letáky.

Kousek po kousku, se vytvářel obraz vojína Hitlera, kterému se většina frontových vojáků vyhýbala a považovala ho za „*prase v zadní línii*“. Sám Hitler si stále nebyl jistý, jakou politickou ideologii na konci války v roce 1918 zastává nebo by chtěl zastávat. Pohled na pluk

List jako na partu bratrů s Hitlerem jako hlavním hrdinou má svůj původ pouze v nacistické propagandě, nikoli ve skutečnosti. První světová válka „*neudělala*“ Hitlera. Zdá se, že i revoluční období mělo na Hitlerovu politizaci mnohem menší bezprostřední dopad, než se dosud předpokládalo. Zásadní pro Hitlerovu radikalizaci bylo porevoluční období, doba, kdy byl stále obklopen lidmi jako Ernst Schmidt a Karl Mayr, kteří stejně jako on měli proměnlivé politické postoje. Toto období v Hitlerově životě je stále zahaleno velkým tajemstvím.

V roce 1920 si vzal na starost stranickou propagandu DAP a na 24. února 1920 si pronajal Velký sál ve slavné mnichovské pivnici *Hofbräuhaus*. Bylo to dost riskantní, neboť si vůbec nemohl být jistý, že přijde dostatek posluchačů. Masivní reklama však zafungovala a sál byl nabitý lidmi. Zahajovací projev měl německý lékař a etnický politik Johannes Dingfelder. Ten byl přijat v klidu a bez přerušování.

Hitlerův projev byl mnohem emotivnější a útočnější, a to nejen proti Židům, ale i proti keřasům. „*Naším heslem je jediné boj. Svou cestou budeme kráčet neochvějně k našemu cíli.*“ Před 2 000 posluchači ve svém proslovu nastínil „*neměnných*“ 25 bodů programu DAP. Tyto teze národního socialismu sestavili spolu s Antonem Drexlerem od listopadu 1919 do 9. února 1920. Formulovali v nich poprvé veřejně antisemitská opatření, vytvoření Velkého Německa (*Großdeutschland*), silnou centrální vládu, odmítnutí Versailleské smlouvy, zestátnění velkých kartelů a trest smrti pro lichváře. Projev posluchače natolik nadchl, že program okamžitě jednohlasně schválili. Hitler na to vzpomínal „*Konečně přede mnou stanula síň plná lidí*

stmelených novým přesvědčením, novou vírou, novou vůlí... Byl zažehnut oheň, jehož plamen bude muset jednoho dne zakalit meč, který navrátí germánskému Siegfriedovi svobodu a německému lidu život... Sál se vyprazdňoval jen zvolna. Hnutí byl vdechnut život“.

Tisk tehdy reagoval velice rezervovaně, zabýval se projevem J. Dingfeldera a o Hitlerovi se pouze krátce zmínil.

Z Hitlera se pomalu stával brilantní řečník, který dokázal strhnout davy. Při svých dlouhých projevech čerpal z několika připravených poznámek, obvykle narychlo poznamenaných stručných hesel a s podtrženými klíčovými slovy, kterých se ve svém projevu držel. Studoval techniku projevů, které si pak nacvičoval hodiny před zrcadlem. Také se soustředil na to, jakým stylem zaujmout co největší publikum a získat ho na svoji stranu. Před projevem vysílal průzkumníky do sálu a ti mu podávali informace o náladách publika, o jeho množství i o atmosféře panující v sále a další potřebné informace, aby věděl, na co se má připravit a hlavně, jak nejlépe přítomné publikum zaujmout. Nejdůležitějším nástrojem se pro Hitlera bezesporu stal jeho hlas, se kterým se postupně učil lépe pracovat. Na dalším místě byly emoce a neustále opakování stejných jednoduchých frází a hesel. Tomu, co předával ve svých projevech posluchačům, sám věřil natolik, že nebylo příliš obtížné získat pro své myšlenky i publikum. Dokázal během chvíle dav rozhněvat a v druhé chvíli ho dojmout, i přes to, že jeho projev často postrádal smysl a logické souvislosti. Jeho projevy byly plné vášně i citů. Snažil se také vytvořit, jak říkal „*zvláštní náladu v sále*“. Například ve Slavnostním

sále pivovaru *Hofbräuhaus* k tomu využil lavici pivnice na jedné z delších stran sálu jako podium. Díky tomu se rázem ocitl uprostřed davu a rychle navázal kontakt s posluchači.

Témata jeho proslovů byla podobná: protiklad síly Německa ve srovnání se současnou ubohostí a národním ponížením; nemocný stát v rukou zbabělců a zrádců, kteří vlast zaprodali jejím nepřátelům; příčiny zhroucení státu v prohrané válce rozpoutané jejími nepříteli, za nimiž v pozadí stojí Židé; zrada a revoluce vyvolané zločinci a Židy a podobně. Jako východisko viděl nemilosrdné zúčtování s vnitřními nepřáteli a výstavbu národní sounáležitosti a jednoty, což povede k obnovené síle a posléze ke znovunastolení velkého Německa.

Je však třeba připomenout, že v této době se ještě některé Hitlerovy požadavky nevyskytovaly. Vůbec se nezabýval možnou potřebou životního prostoru *Lebensraum* ve východní Evropě. Tehdy ve svých projevech útočil na Velkou Británii a Francii. Dokonce si v srpnu 1920 napsal do svých poznámek k projevu slova *Verbrüderung nach Osten*, tedy „sbratření na východ“! Nijak také neprojevoval své diktátorské ambice (pokud je vůbec v té době měl). Pouze v jeho jednom projevu, a to ze 27. dubna 1920 prohlásil, že pokud chce Německo povstat z popela, potřebuje „geniálního diktátora“, ale ani nenaznačuje, že by jím měl být on. Trvalou součástí jeho projevů se od r. 1920 stala jeho nenávisť k Židům, která se před r. 1919 neobjevoval.

Je známo, že v březnu 1920 vyslal kapitán Mayr Hitlera, Dietricha Eckarta a Rittera von Greima do Berlína, aby zblízka sledovali události

Kappova puče a aby Wolfganga Kappa informovali o situaci v Bavorsku. Přišli pozdě.

Kappův puč *Kapp-Putsch* nebo *Kapp-Lüttwitz-Putsch*, byl neúspěšný radikálně pravicový pokus o státní převrat, který se odehrál v březnu 1920. Vzešel z prostředí militaristických kruhů, podporovaných vůdci dobrovolnických sborů a vyššími vojenskými veliteli. Jeho cílem bylo svrhnout vládu a obnovit předválečné pořádky.

Dne 29. února 1920 nařídil ministr obrany Gustav Noske rozpuštění dvou nejsilnějších *Freikorps*, tedy *Marinebrigade Loewenfeld* a *Marinebrigade Ehrhardt*. Velitel druhého jmenovaného *korvetní kapitán* Hermann Ehrhardt prohlásil, že jednotku odmítá rozpustit. Na přehlídce, která se 1. března odehrála bez pozvání Noskeho Lüttwitz řekl, že se ztrátou tak důležité jednotky „neakceptuje“. Noske poté odebral *Marinebrigade* z Lüttwitzova velení. Lüttwitz rozkaz ignoroval, ale souhlasil se schůzkou s prezidentem Friedrichem Ebertem, kterou navrhl jeho štáb.

Večer 10. března přišel Lüttwitz se svými podřízenými do Ebertovy prezidentské kanceláře. Na Ebertovu žádost se schůzky zúčastnil také Noske. Lüttwitz požadoval okamžité rozpuštění Národního shromáždění, nové volby do Reichstagu, jmenování technokratů (*Fachminister*) tajemníky pro zahraniční věci, ekonomiku a *finance*, odvolání generála Walthera Reinhardta jako *Chef der Heeresleitung*, jeho vlastní jmenování vrchním velitelem pravidelné armády a odvolání rozkazů o rozpuštění *Marinebrigaden*.

Ebert a Noske tyto požadavky odmítli. Noske řekl Lüttwitzovi, že očekává jeho rezignaci následující den.

Místo rezignace se Lüttwitz vydal 11. března do známého vojenského výcvikového prostoru v *Döberitz* v okrese Havelland v Braniborsku, Kde byla v letech 1919/20 ubytována *Ehrhardt Marine Brigade* a žádal Ehrhardta aby ještě ten večer obsadil Berlín. Ehrhardt řekl, že potřebuje další den, ale ráno 13. března by mohl být se svými muži v centru Berlína. Lüttwitz vydal rozkaz a Ehrhardt začal s přípravami. Teprve v tomto okamžiku Lüttwitz přivedl do spiknutí skupinu známou jako *Nationale Vereinigung* Patřili mezi ně člen DNVP Wolfgang Kapp, vysloužilý generál Erich Ludendorff, dále Waldemar Pabst a Traugott von Jagow, poslední berlínský šéf policie ve staré Říši. Jejich cílem bylo nastolit autoritářský režim s návratem k federálnímu uspořádání Říše. Lüttwitz je požádal, aby byli připraveni převzít vládu 13. března. Lüttwitz nebyl odvolán, pouze byl 11. března pozastaven z funkce.

Ráno 13. března 1920 dosáhla *Marinebrigade Braniborské brány*, kde se s ní setkali Lüttwitz, Ludendorff a Kapp. Krátce nato se pučisté s podporou praporu pravidelného Reichswehru obsadili vládní čtvrtě. Kapp se prohlásil kancléřem (*Reichskanzler*) a vytvořil prozatímní vládu. Lüttwitz sloužil jako velitel ozbrojených sil a ministr obrany.

Přestože puč získal podporu od vojenských velitelů a dalších konzervativních a monarchistických skupin po celé Říši, řadová byrokracie většinou odmítala spolupracovat. Generální stávka, kterou svolala legitimní vláda, odbory a strany levice, paralyzovala zemi a znemožnila Kappovi vládnout. Po vyjednávání s těmi členy legitimní

vlády, kteří zůstali v Berlíně, Kapp 17. března odstoupil, ale Lüttwitz se pokusil udržet další den jako hlava vojenské diktatury. Když Lüttwitz dne 18. března nabídl svou rezignaci, vicekancléř Eugen Schiffer to přijal – což mu přiznává plné důchodové nároky. Schiffer také navrhl, aby Lüttwitz opustil zemi, dokud Národní shromáždění nerozhodne o otázce amnestie a nenabídne mu dokonce falešný pas a peníze.

Pro vykreslení Hitlerova charakteru je třeba zmínit pozdější osud kapitána (poslední hodnost major) Karla Mayra, neboť je to příznačná ukázka toho, jak se Hitler dokázal odvděčit lidem, kteří mu pomohli nahoru. Mayr byl 8. července 1920 propuštěn z vojenské služby jako major generálního štábu velitelství vojenského okruhu VII, ale v září 1920 se znovu objevil jako velitel sekce I b/P armádního zpravodajství. V roce 1921 byl příznivcem nacistické strany, ale později se stal jejím kritikem. V roce 1925 vstoupil do SPD. Následně byl vůdcem a redaktorem *Reichsbanner Schwarz-Rot-Gold*, polovojenské síly SPD. Počátkem 30. let Mayr shromáždil mimo jiné informace o Georgu Bellovi, spolupracovníkovi Ernsta Röhma, a další materiály proti nacistické straně, které unikly v sociálnědemokratickém tisku. Po nástupu Adolfa Hitlera k moci v roce 1933 Karl Mayr uprchl do Francie. Po německé invazi do Francie v roce 1940 byl v Paříži zatčen gestapem. Byl odvezen zpět do Německa a vězněn v koncentračním táboře Sachsenhausen až do roku 1943, kdy byl převezen do koncentračního tábora Buchenwald

a nucen pracovat v muniční továrně *Gustloff*, kde byl 9. února 1945 zabit.

Mimochodem: Mayr po letech napsal, že když se poprvé s Hitlerem, potkal „*on byl jako utahaný zatoulaný pes hledající pána, ochotný spojit svůj osud s kýmkoli, kdo mu ukáže laskavou tvář ... O německý lid a jeho budoucnost mu vůbec nešlo*“.

Podobně dopadl Hitlerův přítel Röhm. Na začátku roku 1920 přivedl Mayr Hitlera na schůze klubu *Eiserne Faust – Železná pěst*, ve kterém se scházeli radikálně nacionalističtí důstojníci. Klub založil homosexuální kapitán Ernst Julius Günter Röhm. Ten se znal s Hitlerem od 16. října 1919 kdy se setkali na první schůzi DAP na níž Hitler promluvil. V roce 1920 se stal členem NSDAP a pomáhal organizovat jednotky SA. Později se podílel na *Pivním puči* v Mnichově, byl zatčen a odsouzen na 15 měsíců. V té době se stal jedním z nejbližších přátel Hitlera a zřejmě byl jediným člověkem, který směl Hitlerovi tykat. Přesto, či právě proto ho Hitler osobně zatkl po *Noci dlouhých nožů* a nařídil, aby mu do cely přinesli revolver. Ten mu přinesl Theodor Ecke. Když po něm Röhm hodil cihlu dal Ecke pokyn Michaelu Lippertovi a ten Röhma zastřelil.

Začátkem dvacátých let se Hitler seznámil s o dvacet jedna let starším „*völkisch*“ básníkem Dietrichem Eckartem. Ten do politiky vstoupil v r. 1918, když začal vydávat antisemitský týdeník *Auf gut deutsch*. Byl členem okultistické společnosti *Thule*, která mj. stála za použitím symbolu svastiky, která byla také symbolem skupiny *Thule*, jako hákového kříže NSDAP. Už v té době uměl Eckart jako jediný rozpoznat sílu, s jakou je toho času nezaměstnaný poddůstojník Hitler

schopen ovládat lidi kolem sebe. Okamžitě si byl jistý, že tento zdánlivý ztroskotanec v sobě ukrývá velký politický potenciál. Začal se o něm proto vyjadřovat jako o německém mesiáši. Díky svým dobrým kontaktům v bohatých kruzích uvedl Hitlera do lepší mnichovské společnosti a otevřel mu cestu do salonů bohatých a vlivných příslušníků místní buržoazie. Pomáhal shánět sponzory strany, mj. např. nakladatele Juliuse Lehmana nebo augsburského lékárníka a majitele ropných závodů dr. Gottfrieda Grandela, který byl ručitelem za peníze vynaložené na nákup novin *Völkischer Beobachter* a na jeho přeměnu v stranický tisk. Dalším ručitelem byl generál Franz Ritter von Epp, který zastavil i vlastní dům. Právě Eckart učil budoucího vůdce, jak psát, tak mluvit. Jeho vyučování se samozřejmě neslo v duchu tajných nauk. Před smrtí prý dokonce pronesl: „*Následujte Hitlera! Bude tančit, ale hudbu jsem napsal já. Ukáže se, že jsem zapůsobil na dějiny víc než kterýkoliv jiný Němec!*“

Dne 7. srpna 1920 bylo na salcburském zasedání strany, nyní zvané *Nationalsozialistische Deutsche Arbeiterpartei* NSDAP, oficiálně přijata jako znak strany svastika, kříž s ohnutými či zalomenými rameny, a to většinou v polovině a do pravého úhlu, a to buď ve směru hodinových ručiček (pravotočivá svastika 卐), nebo proti němu (levotočivá svastika 卍). Svastika se vyskytuje v mnoha kulturách po celém světě buď jako náboženský symbol, symbol různých organizací a politických směrů, nebo prostě jako dekorativní prvek. Dodnes se užívá prakticky ve všech filozoficko-náboženských učeních indického původu – v buddhismu, hinduismu i v džinismu. Ve všech těchto náboženstvích je to mnohoznačný symbol, obecně je chápána

jako symbol štěstí. Vlajku s hákovým křížem v bílém kruhu na rudém pozadí navrhl sám výtvarník Adolf Hitler. V té době byla jako pořádková jednotka ustavena „*sálová ochrana*“, z níž se v srpnu 1921 utvořil *Tělocvičný a sportovní oddíl*, jenž se později změnil na SA, tedy *Sturmabteilung* úderné či útočné oddíly.

Drexler opakovaně nabízel Hitlerovi předsednictví NSDAP, ale ten po něm netoužil. Nebo lépe řečeno nechtěl ho přijmout, protože sám o sobě věděl, že je dobrý řečník, že vyniká v propagandě a mobilizaci mas, ale rozhodně neměl vlohy k tomu cokoliv organizovat. Představa, že se bude muset účastnit jako stranický předseda nekonečných zasedání a že se bude muset starat o celý ten „*malý organizátorský krám*“, ho nijak nepřitahovala.

3. února 1921, krátce po tom, co Pařížská mírová konference koncem ledna vyčíslila německé reparační částku 269 miliard zlatých marek (později sníženo na 132 miliard), se konalo v Mnichově v budově cirkusu *Krone* na Marsstraße 43 dosud největší shromáždění členů a příznivců NSDAP. Konání bylo oznámenou pouhý jeden den dopředu. Lidé byli informováni letáky, rozhazovaných po městě ze dvou nákladních vozů. Přišlo na tu dobu neuvěřitelných 6 000 posluchačů. Hitler mluvil na téma „*budoucnost nebo zkáza*“, odsoudil „*otroctví*“ uvalené na Němce válečnými reparacemi a odsoudil vládu za to, že je přijala. Hitler pak ještě po třech dnech vystoupil jako třetí řečník na masové demonstraci 20 000 příslušníků „*vlasteneckých svazů*“ na Odeonském náměstí, ale posluchače tentokrát nijak nezaujal. To ho neodradilo od toho, aby přednesl dalších 28 projevů v Mnichově a dalších 12 jinde, ale převážně v Bavorsku. Od ledna do

června napsal 39 článků pro *Völkische Beobachter*, a od září pravidelně přispíval články ve vnitrostranickém bulletinu *Mitteilungsblätter*.

Hitler trávil hodně času v mnichovských kavárnách, oblíbenými byly *Neumaierova kavárna* na kraji Viktualienmarktu nebo *Heckova kavárna* v Galerienstraße. V té se scházel se svými přáteli, dá-li se to tak říci, kterými byli student Rudolf Walter Richard Heß jehož rodina pocházela z Čech, pobaltský Němec Alfred Ernst Rosenberg, a rodák z Lotyšské Rigy Ludvig Maxmilián Erwin von Scheubner-Richter, který oplýval vynikajícími styky se zámožnými ruskými emigranty.

14. května 1921 se uskutečnila schůzka mezi bavorským ministerským předsedou rytířem Gustavem von Kahrem a delegací NSDAP vedenou Adolfem Hitlerem, aby společně projednali stávající politickou situaci. Kahr si o Hitlerovi myslel, že je pouhým propagandistou a hluboce jím pohrdal. To zřejmě neměl, neboť po *Noci dlouhých nožů* byl zatčen a v koncentračním táboře v Dachau zastřelen.

V roce 1921 se pokusilo vedení strany Hitlera zbavit zveřejněním pamfletu, ve kterém se mluvilo o Hitlerově touze po moci a o tom, že je sám Žid. Jenomže to už byl Hitler pro NSDAP, příliš cenným, a tak tento „palácový převrat“ skončil nezdarem. Již tehdy se projevil Hitlerův politický talent, když dokázal dosadit ideologicky blízké jedince do důležitých funkcí, a šikovně nakládal s propagandou a veřejnými projevy. Po sporu s Drexlerem ohledně možného sloučení NSDAP a DSP složil Adolf Hitler 11. 7. 1921 svou funkci ve vedení strany a vymínil si, že pokud se má vrátit zpět do čela NSDAP, tak mu musí být přiznány neomezené kompetence. 26. července vstoupil

Hitler opět do NSDAP s číslem legitimace 3680. Dosáhl tím toho, že byl 29. července 1921 zvolen 554 delegáty na mimořádné schůzi předsedou strany „s určitými diktátorskými pravomocemi“ a s příslibem, že stranické ústředí navždy zůstane v Mnichově. Anton Drexler se stal čestným předsedou a ztratil ve straně vliv.

Již tehdy Hitler poznal význam symbolů, mýtů a rituálů, které dokázaly prohloubit víru ve stranu a zakoření v lidech národní socialismus tedy nacismus. Dokazují to uniformy s insigniemi, stranická shromáždění i pozdrav „*Heil Hitler*“, tedy „*Sláva Hitlerovi*“. Mimochodem čtyři dny po neúspěšném atentátu na Hitlera v Rastenburgu 24. července 1944 vstoupilo v platnost nařízení, které zavádělo slova „*Heil Hitler*“ jako povinný pozdrav mezi všemi příslušníky vojenských sil Třetí říše. Hitler požadoval vedení strany pouze pro sebe. Strana si uvědomila, že bez Hitlera je pro její existenci nesmírně důležitý, a tak bylo vedení strany rozpuštěno a Hitler se stal jediným šéfem strany na základě tzv. vůdcovského principu.

Ve zprávě americké špionážní služby sestavené během druhé světové války se uvádělo, že na počátku dvacátých let dostával Hitler pravidelné lekce řečnictví a psychologie davu od muže jménem Hamissen. Byl to nesmírně chytrý člověk, který naučil Hitlera hodně o významu veřejného vystupování pro získání co největšího dramatického efektu. Měl jím být Herschel Chaim Steinschneider, narozený 2. června roku 1889 v Ottakringu, později známý jako Eric Jan Hanussen. Rád se prezentoval věšteckými schopnostmi, ty však byly založené na podvodech a obrátném využití psychologie jednotlivce i davu.